

въображението на Ботйова, тоя на хайдука билъ почти завършенъ. Съ пламенни думи, свойствени на горѣщиятъ му темпераментъ, младиятъ Христо пѣлъ или декламиралъ пѣснитѣ за хайдутитѣ, както никой отъ неговитѣ връстници — съученици, които не могли да видятъ „прилика“ между онова, което тѣ знаятъ, и онова, което прославения „палавникъ“ казвалъ. Най-обикновенната случка, или вулгаризирана пѣсень, каквито били на мода, Христо Ботйовъ ще възпроизведе досущъ самостоятелно, ще ѝ придаде новъ смисълъ, новъ колоритъ, ще я развие въ по-друга форма —, ще я направи неузнаваема. Единъ силенъ духъ, посрѣдъ нѣ каква умствена нищета.

Бащата разбралъ прѣимуществата на дѣтския умъ. Даскалъ Ботю виждалъ, че неговата колиба нѣма да побере буйниятъ му синъ, нито науката въ Калюферската академия ще задоволи неукротимата жажда у единъ бърже растещъ интелектъ. Сѣдейки въ класъ — ученикътъ гледа къмъ Мара Гидикъ; сѣдейки на общата трапеза — синътъ мечтаелъ за подвизи, за отмъщение на „изѣдниците“.

За да не му ядатъ орли месата по Балкана, сирѣчь — за да не стане хайдукъ, даскалъ Ботю рѣшилъ да направи синътъ си „учень“, „хрисимъ просвѣтитель“.

Около края на лѣтото 1864. година, тей самъ скъпвалъ багажа на своя синъ, когото изпращалъ за Русия съ купъ прѣпоръчителни писма, до Тошковича, до тогова и оногова, до цѣлото „българско настоятелство“, което спечелило привилегия отъ руското правителство то да настанява българскитѣ младежи изъ рускитѣ учебни заведения, то да се грижи за тѣхната издрѣжка, то да бди за тѣхното повѣдение.

Голѣма била радостъта на майката, на бащата, на синътъ и на селото тоя день. Майката мечтаела, че слѣдъ нѣкоя и друга година синътъ ѝ ще се върне